

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Sedmíkovou ve věci žalobce **P. Č.**, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení v Praze, Křížová 25**, o invalidní důchod, o žalobě žalobce proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 2. 2012 č. j. X, t a k t o :

- I. **Žaloba s e z a m í t á .**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Předmětem žaloby projednané soudem učinil žalobce rozhodnutí správního orgánu (žalované) označené ve výroku. Uvedeným rozhodnutím zamítla žalovaná námitky žalobce a potvrdila rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení č. j. X ze dne 8. 11. 2011. Ta svým rozhodnutím zamítla žalobci žádost o změnu výše invalidního důchodu podle ustanovení § 41 odst. 3 zák. č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů a pro nesplnění podmínek § 39 odst. 2 písm. c) téhož zákona (dále jen ZDP). Své rozhodnutí opřela o výsledek posudku Okresní správy sociálního zabezpečení v Trutnově ze dne 26. 10. 2011, podle jejíhož závěru žalobce není invalidní pro invaliditu třetího stupně, ale je nadále invalidní pro invaliditu druhého stupně.

Dále žalovaná v odůvodnění rozhodnutí odkázala na výsledek posouzení zdravotního stavu žalobce zjištěný v řízení o námitkách uplatněných dne 5. 12. 2011

a doručených dne 6. 12. 2011. V nich žalobce zdůraznil, že byl v minulosti poživitelem plného invalidního důchodu a navíc mu byl přiznán status ZTP. Popsal své zdravotní potíže, pro které se podrobuje po dlouhou dobu podrobuje léčbě (trpí zejména dýchacími obtížemi, cukrovkou, jaterní cirhózou a očními obtížemi a necítí se tak schopen žádné práce).

V novém posudku ze dne 8. 2. 2012 vyhotoveném pro účely námitkového řízení bylo na základě posouzení zdravotního stavu žalobce zjištěno, že žalobce není invalidní pro invaliditu třetího stupně dle § 39 odst. 2 písm. c) ZDP, nýbrž nadále toliko pro invaliditu druhého stupně dle § 39 odst. 2 písm. b) ZDP. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti bylo stanoveno zdravotní postižení uvedené v kapitole X (postižení dýchací soustavy), oddílu B (dolní dýchací cesty), položce 1c (chronická obstrukční plicní nemoc – CHOPN – těžké funkční postižení, stadium III) přílohy k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti žalobce s přihlédnutím k souběhu dalších onemocnění a s ohledem na původní profesi na horní hranici procentního rozmezí, tj. ve výši 60%. Tato procentní míra poklesu pracovní schopnosti již nebyla ve smyslu § 3 citované vyhlášky zvýšena. S odkazem na § 41 odst. 3 a § 39 odst. 1 a 2 ZDP tak zdravotní stav žalobce nadále odpovídal invaliditě druhého stupně. V obsahu odůvodnění rozhodnutí podrobně popsala průběh správního řízení včetně výsledků posouzení zdravotního stavu žalobce a odkazu na aktuální lékařské zprávy a právní úpravu vztahující se na daný případ.

V následně podané žalobě vyslovil žalobce pochybnosti o správnosti a objektivitě posouzení svého zdravotního stavu. Opět poukázal na řadu svých zdravotních potíží a požádal o nové a objektivní posouzení zdravotního stavu, když své zapojení do pracovního procesu považoval za vyloučení. Vysvětlil, že se formou rekvalifikačního počítačového kurzu snažil zapojit do práce, nicméně pro oční potíže (slzení očí, bolest hlavy, nesoustředění) toho schopen není. Připojil výslovný souhlas s projednáním žaloby bez jeho přítomnosti. Trval na zrušení napadeného rozhodnutí a jeho vrácení žalované k dalšímu řízení.

Žalovaná s ohledem na charakter sporu, kdy se jedná o dávku podmíněnou zdravotním stavem, navrhla v souladu s ust. § 4 odst. 2 zák.č. 582/91 Sb., doplnit dokazování o posudek Posudkové komise ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen PK MPSV). Samotný výsledek pak ponechala s ohledem na doplnění dokazování na úvaze krajského soudu.

Dle ust. § 75 odst. 1 zák.č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s.ř.s.) při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Krajský soud o žalobě rozhodoval v souladu s ust. § 75 odst. 2 s.ř.s., přičemž vycházel jak z informací uvedených v jednotlivých podáních žalobce, tak především z obsahu správního spisu žalované (lékařské dokumentace Okresní správy sociálního zabezpečení v Trutnově, dále jen „OSSZ“) a již žalovanou navrhaného posudku PK MPSV, který byl pro účely soudního řízení vypracován 5. 9. 2012 a s jehož obsahem byly obě strany sporu seznámeny před jednáním ve věci samé. PK MPSV ve svém posudku, jehož obsah bude podrobněji zaznamenám níže, potvrdila správnost předchozích závěrů v posouzení zdravotního stavu žalobce. Na nařízené jednání se řádně předvolaný žalobce omluvil a v písemném stanovisku velmi podrobně popsal své zdravotní problémy, které mu dle jeho přesvědčení neumožňují výkon práce. Doložil nález očního lékaře z 9. 11. 2011. Žalovaná setrvala na správnosti výsledků dosavadního dokazování.

Přezkoumávanému rozhodnutí předcházel tento soudem zjištěný skutkový stav:

dne 23. 6. 1998 proběhlo na OSSS v Trutnově posouzení zdravotního stavu žalobce za situace jeho dlouhodobé pracovní neschopnosti. Lékařka OSSZ po shromáždění aktuálních zpráv odborných lékařů konstatovala, že u žalobce je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu chronická bronchitida s ventilační poruchou smíšeného typu. Postižení zařadila do kapitoly VIII, oddílu B, položka 1, písmena b), příl. č. 284/1995 Sb., v tehdy platném znění a stanovila 50% míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti. Zdravotní stav žalobce tak odpovídal částečné invaliditě dle § 44 odst. 1 zák. č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění, resp. ve znění platném do 31.12.2009 (dále jen ZDP).

Při následné kontrole zdravotního stavu žalobce na OSSZ provedené dne 27. 7. 2000 bylo zjištěno zhoršení jeho zdravotního stavu v souvislosti s chronickou bronchitidou. Ta byla nyní zařazena do kapitoly VIII, oddílu B, položka 1, písmena b) „v návaznosti“ na položku 5 písmeno c) příl. č. 284/1995 Sb., v tehdy platném znění a stanovena 70% míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti. Zdravotní stav žalobce tak odpovídal plné invaliditě dle § 39 odst. 1 písm. a) zák. č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění, resp. ve znění platném do 31.12.2009 (dále jen ZDP). Stejný výsledek posouzení následně obsahovaly tři další jednání na OSSZ v Trutnově konaná dne 4. 9. 2001, dne 27. 5. 2004 a dne 16. 5. 2007.

Při kontrole provedené na OSSZ dne 13. 9. 2010 lékař po zhodnocení dostupných zpráv popisujících zdravotní problémy žalobce dospěl k závěru, dotýčný je invalidní dle § 39 odst. 1 ZDP a rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopností označil tedy chronickou kuřáckou bronchitidu s restriční ventilační poruchou středně těžkého stupně, CHOPN III. stupně dle GOLD, nicméně nadále pouze pro invaliditu druhého stupně dle § 39 odst. 2 písm. b) téhož zákona. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce označil

postižení uvedené v kapitole X, oddílu B, položce 1, písmeno c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. a stanovil 60% míru poklesu pracovní schopnosti. Možnosti dané ust. § 3 a 4 dané vyhlášky na posuzovaný případ nepoužil.

Z obsahu správního spisu nevyplývá, že by žalobce na tuto zásadní změnu v posouzení svého zdravotního stavu reagoval. Respektive reagoval uplatněním nové žádosti o invalidní důchod (zvýšení stupně invalidity) ze dne 12. 9. 2011. Posouzení jeho zdravotního stavu pro účely uvedené žádosti proběhlo na OSSZ v Trutnově dne 26. 10. 2011. Tomuto jednání byl žalobce přítomen a přednesl lékaři své subjektivní potíže spočívající problémech s dýcháním, únavě i při krátké chůzi, bolestech páteře, kloubů a potížemi se zrakem. Lékař OSSZ vycházel při posuzování ze zdravotnické dokumentace ošetřujícího lékaře MUDr. X, z obsahu profesního dotazníku ze dne 20. 9. 2011 a z nálezů lékařů specialistů, konkrétně MUDr. X z plicního oddělení Nemocnice Trutnov z 22. 3. 2011 a z výsledků spirometrického vyšetření ze dne 14. 10. 2011 a ze zprávy MUDr. X z interní a gastroenterologické ordinace ze dne 15. 2. 2011 a z 8. 9. 2011. Výsledky vyšetření dýchacího systému obsahují tyto závěry: žalobce bez klidové dušnosti a cyanosy, dýchání sklípkové, bez vedlejších fenoménů, akce srdce pravidelná, ozvy čisté, ohraničené. Závěr spirometrie – pravděpodobně smíšená ventilační porucha středně těžká. Výsledek vyšetření provedeného MUDr. X doporučuje toliko dietní opatření. Lékař OSSZ tak konstatoval, že nejzávažnějším postižením žalobce je plicní onemocnění s restriční ventilační poruchou těžkého stupně, kdy má žalobce námahovou dušnost již při menší fyzické zátěži. Postižení jater je kompenzováno a spolu s ostatními zdravotními postiženími žalobce nepředstavují důvod pro navýšení stanovené míry poklesu schopnosti pracovní činnosti. Postižení plicní tak zařadil do kapitoly X, oddílu B, položce 1, písmeno c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. a stanovil 60% míru poklesu pracovní schopnosti. Možnosti dané ust. § 3 a 4 dané vyhlášky na posuzovaný případ z výše uvedených důvodů nepoužil. Žalobcův zdravotní stav tak nadále odpovídal invaliditě druhého stupně dle § 39 odst. 2 písm. b) ZDP.

Skutkový stav bezprostředně související s projednávanou žalobou, resp. přezkoumávaným rozhodnutím, byl již z převážné míry zaznamenán, krajský soud proto doplňuje následující:

s ohledem na objektivitu posuzování je krajský soud přesvědčen, že je namístě věnovat pozornost posouzení zdravotního stavu žalobce, které bylo provedeno v průběhu námitkového řízení. Činí tak proto, že obsah tohoto posudku, který je velmi podrobný, nicméně obsahově věcný, velmi dobře popisuje a vysvětluje důvody, pro které žalobce nebyl se svojí žádostí úspěšný. Na podané námitky žalobce tedy reagovala žalovaná postupem dle § 88 zák. č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění. Kontrolní posouzení zdravotního stavu žalobce pro účely řízení o námitkách provedl lékař lékařské posudkové služby (pracoviště pro námitkové řízení) v Hradci Králové. Posouzení zdravotního stavu z důvodu podání námitek proběhlo dne 8. 2. 2012.

Lékařka disponoval zprávami specialistů, které hodnotil již lékař OSSZ a k jednotlivým zprávám specialistů provedl stručné shrnutí jejich obsahu. Rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu určil lékař ve shodě s původními závěry svých předchůdců, stejně tak se ztotožnil i se zařazení onemocnění do přílohy k uvedené vyhlášce a nezpochybnil ani stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu označil tedy chronickou obstrukční plicní nemoc III. stupně dle GOLD s restriční ventilační poruchou středně těžkého až těžkého stupně. Chronická hepatopatie při jaterní cirhóze je kompenzována pouze na dietě bez nutnosti medikamentózní léčby s normálními hodnotami jaterních testů. Ostatní onemocnění uvedená v diagnostickém souhrnu (zejména hypertenze I. stupně, žlučnickové obtíže, bolestivý páteřový syndrom bez neurologického postižení, oční vada s nutností korekce na blízko i na dálku) jsou dobře kompenzovaná a to převážně i bez medikamentózní léčby. Doplnil, že žádná nová odborná vyšetření k řízení o námitkách připojena nebyla.

Objasnil, že při posuzování hodnotil dostupné lékařské zprávy, které však dle svého obsahu podmiňují i nadále pouze invaliditu II. stupně. Plicní postižení doložené výsledky neodpovídá zvláště těžkému postižení, tedy stádiu IV s chronickým respiračním selháním, které by již invaliditu II. stupně podmiňovalo. Ostatní zmiňovaná zdravotní postižení označil za posudkově méně závažné, jsou kompenzovaná a žádnou invaliditu nepodmiňují. Postižení jsou dlouhodobého rázu a tedy s kolísající intenzitou, které odpovídá adekvátní léčba dle aktuálního žalobcova stavu. Oční postižení je korigováno brýlemi, žádný odborný nález není součástí zdravotní dokumentace a nebyl předložen ani samotným žalobcem. Připodotknul, že značné subjektivní potíže žalobce by měly být předmětem pozornosti ošetřujícího lékaře, neboť by mohly svědčit o psychické nadstavbě uváděných problémů. I při zjištěných zdravotních problémech označil žalobce za práce schopného se zařazením na méně náročný typ práce či na zkrácený úvazek a s určením příslušné úlevy vyplývající ze zdravotních postižení. Rozhodující postižení plicní tak ve shodě s předchozími závěry lékařů zařadil do kapitoly X, oddílu B, položky 1, písmeno c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. a stanovil 60% míru poklesu pracovní schopnosti, tedy na horní hranici procentního rozpětí. A to při zohlednění dlouhodobosti potíží, souběhu onemocnění i výkonu původní profese číšníka. Možnost danou ust. § 3 dané vyhlášky na posuzovaný případ z výše uvedených důvodů nepoužil.

Právní aspekty posuzovaného případu vycházejí především z těchto ustanovení: v § 26 ZDP se za dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav pro účely tohoto zákona považuje nepříznivý zdravotní stav, který podle poznatků lékařské vědy má trvat déle než jeden rok. Současně krajský soud ještě jednou odkazuje na text § 75 odst. 1 s.ř.s., kdy při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, jak ostatně žalobce poučil v průběhu soudního řízení.

Podle § 39 odst. 1 ZDP je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Podle odst. 2 téhož zákona jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla

- a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,
- b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,
- c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.

Krajský soud vyžádal pro účely přezkumného řízení posouzení zdravotního stavu žalobce a to od Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí se sídlem v Hradci Králové (dále PK MPSV), která jej vypracovala dne 5. 9. 2012. Komise jednala v řádném složení, kdy jedním z jejích členů byl lékař – specialista z oboru interního lékařství. Při posuzování vycházela PK MPSV ze shromážděných a v tomto odůvodnění již uvedených podkladů včetně zdravotní dokumentace praktického lékaře MUDr. X, tedy z nálezů, které měli k dispozici lékaři provádějící posuzování zdravotního stavu žalobce v dosud proběhnuvším správním řízení. V posudku je popsána osobní i pracovní anamnéze žalobce byl při jednání.

Za rozhodující zdravotní postižení označila PK MPSV vleklou obstrukční nemoc plicní, tedy akceptovala dosavadní závěry předchozích odborných posuzovatelů včetně zařazení tohoto onemocnění do příslušné přílohy vyhlášky, tedy do kapitoly X, oddílu B, položky 1 písm. c) vyhlášky se stanovením 60% míry poklesu pracovní schopnosti. Horní hranici procentní sazby odůvodnila zohledněním ostatních zdravotních postižení. Postup pro užití § 3 uvedené vyhlášky neshledala. V obsahu posudku PK MPSV vyzdvihla stěžejní lékařské zprávy, které zachycují výsledky vyšetření plicního onemocnění žalobce v průběhu roku 2011 a výsledek gastroenterologického vyšetření z 15. 2. 2011 a dále z 22. 8. 2011 včetně provedeného ultrazvuku břicha. Rovněž komise disponovala nálezem MUDr. X z oční ordinace ze dne 9. 11. 2011. Výsledky těchto zpráv a jejich posudkové zhodnocení plně rezonuje se závěry posouzení žalobcova zdravotního stavu pro námitkové řízení. Průběžná funkční vyšetření plic provedená v průběhu roku 2011 neprokazují zvláště těžké funkční postižení plic, hodnoty spirometrie odpovídají toliko středně těžkému postižení. Hypertenze a úplavice cukrová jsou upraveny léčbou a nezpůsobily dosud žádné orgánové postižení. Postižení jater je dlouhodobě stabilizované a oční nález prokazuje mírnou zrakovou vadu pravého oka a na levém oku na hranici mírného až středního postižení. Závěrem posudková komise potvrdila správnost výsledků posouzení provedených v průběhu správního řízení ve věci žádosti žalobce o invalidní důchod včetně obsahu pracovní rekomandace.

Krajský soud vyhodnotil zjištěný skutkový stav a při svém rozhodování vycházel ze závěrů přijatých PK MPSV, jejíž velmi podrobný, přehledný a náležitě odůvodněný posudek považoval za zcela přesvědčivý. Komise se zabývala vývojem základního onemocnění žalobce a jasně se vyjádřila k průběhu a výsledkům předchozích posuzování. Odkazem na vždy – míněno k datu konkrétního posuzování žalobce – aktuální zprávy specialistů objasnila své stanovisko k jednotlivým dosud přijatým posudkovým závěrům. Komise tak za přítomnosti odborného lékaře a při

znalosti nálezů specialistů uzavřela a jasně odůvodnila, že se u žalobce jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který z důvodů již objasněných k datu vydání rozhodnutí nicméně odpovídal pouze II. stupni invalidity § 39 odst. 1 písm. b) ZDP v platném znění.

Z pohledu krajského soudu dostatečně odůvodněný výsledek posouzení vycházející z lékařskými zprávami podloženého zdravotního stavu žalobce koresponduje rozhodovací činnosti krajských soudů i Nejvyššího správního soudu v Brně. Lze přiměřeně odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2003, čj. 3 Ads 7/2003-42, který uvádí: *„Důvodem zániku plné invalidity nemusí být vždy jen zlepšení zdravotního stavu, ale i stabilizace zdravotního stavu, neboť sama stabilizace dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu spojená s adaptací člověka na situaci vyvolanou například zdravotním postižením může vést k obnovení pracovní schopnosti ve vymezeném rozsahu (§ 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění).“* Tímto odkazem krajský soud vysvětluje postupný vývoj v posuzování zdravotního stavu žalobce a snížení stupně invalidity, ke kterému došlo při jednání OSSZ v Trutnově dne 13. 9. 2010, jak je uvedeno shora.

Pro zdejší soud objektivní pohled na předmět sporu proto poskytl již popsany a rozebraný posudek PK MPSV, dle jehož dostatečně přesvědčivě odůvodněných závěrů neodpovídal k datu vydání rozhodnutí žalované zdravotní stav žalobce jím požadovanému III. stupni invalidity. V konkrétní věci je výsledek řízení zejména odvislý od posouzení zdravotního stavu kompetentním orgánem. Na krajském soudu pak je vyhodnotit, zda-li řízení probíhalo způsobem obvyklým, posudková komise disponovala potřebnými a aktuálními lékařskými zprávami, zda-li se vypořádala s námitkami žalobce a přijala srozumitelný a vzhledem k daným okolnostem a profesním možnostem soudu, který je v oblasti medicíny laikem, objektivní závěr. Krajský soud chápe, že žalobce při svých zdravotních potížích a omezených možnostech nalézt (i s přihlédnutím k nelehké situaci „na trhu práce“) vhodné zaměstnání, vnímá zcela logicky svoji situaci negativně. Tyto okolnosti případu lze chápat z lidského hlediska, nicméně do výsledku posouzení je nemohly promítnout ani posudkové orgány ani krajský soud.

Vzhledem k tomu, že žalobce neuvedl v žalobě takové skutečnosti, které by závěr rozhodnutí žalované zpochybnil, dospěl krajský soud k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s., kdy žalobce nebyl v řízení úspěšný a žalované toto právo nenáleží ze zákona. Krajský soud proto nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení žádnému z účastníků.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové 12. prosince 2012

JUDr. Marcela Sedmíková, v.r.
samosoudkyně